Ч. 213 Субота 21 вересня (3 жовтня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Гостина Є. Вел. Цїсаря в Румунії.

Повитане на двірци в Букарештї.

Дня 28 пополудни приїхав Є. Вел. Цїсар до Букарешту. Цїле місто було величаво украшене. Кажуть, що ще нїколи доси Букарешт не був так украшений, як підчас гостини нашого Монарха, а здвиг народа був так величезний, що годї було прибувшим гостям з краю де помістити ся. Улицї, котрими мав Монарх переїзджати, були битком набиті. Приготовленя на двірци були вже від першої години готові. Від двірця аж до королївскої палати, цїлий кільометер дороги творило войско шпалїр. Саля принятя на двірци була украшена в стилю Людвика XV а серед зелени і цьвітів були уставлені марморові погрудя Цїсаря Франц Йосифа і Цїсаревої Єлисавети.

О 3 год. 15 мін. явила ся на двірци королева румуньска, а з нею наслїдник престола з женою і князь саско-кобурґско-ґотайский. О 3 год. 32 мінут над'їхав поїзд з Цїсарем Франц Йосифом і королем Каролем. Музика заграла імн австрийский а зібрані на двірци пiднялн грімкий оклик, котрий повторили зібрані маси народа поза двірцем і залупало так по цїлім містї. Королева і наслїдник престола кн. Фердинанд з женою приступили тогди до сальонового ваґона. Цїсар Франц Йосиф поцїлував королеву в руку а взявши єї попід руку пішов оглянути почетну компанію.

Церемонїя з хлїбом.

Опісля король Кароль представив Монарсї бурмістра міста Робеско і єго заступника Бурасану. Сей послїдний держав на срібній тацї хлїб і сіл. Бурмістр промовив до Цїсаря:

Члени ради громадскої міста Букарешту чують ся щасливими, що можуть у стіп Вашого цїсарского і королївского апостольского Величества зложити найщирійший поклін. В імени столицї королївства приношу Вашому Цїсарскому і королївскому апостольскому Величеству, після старого звичаю в краю, хлїб і сіл. Витаю в особі Вашого Величества могучого Монарха, котрий з такою ревностию працює над удержанем для добра народів так потрібного мира. Ваше цїсарске і королївске апостольске Величество Франц Йосиф най жиє.

Цїсар подякував ласкаво і сказав, що так сердечне приняте в Румунії тронуло єго глубоко. Тогди приступив віцебурмістр і подав Цїсареви хлїб і сіль. Король звернув тогди увагу Цїсаря, щоби з поданого єму хлїба з'їв кусник, а королева додала, що то такий звичай в краю і що дорогоцїнна таца, на котрій подано хлїбсіль, остає ся на памятку. Король уломив тогди кусник хлїба і подав єго Цїсареви, котрий вкусив дрібку з него і з'їв.

Тоасти Монархів.

По тій церемонії наступило представлене Цїсареви румуньских мінїстрів. Цїсар кождому в них подав руку і розмавляв з ними. Опісля зайшли Монархи до салї принятя, де король предотавив Цїсареви всїляких достойників румуньских. Румуньскі дами вручили тут Цїсареви китицю цьвітів. В'їзд до міста відбув ся слїдуючим порядком: Першим повозом, запряженим шестернею їхали оба Монархи, другим повозом їхала королева румуньска з наслїдником престола і єго женою, а третим повозом мінїстер справ заграничних ґр. Ґолуховский і румуньский президент мінїстрів Стурдза. Ескорту творили дві шкадрони кінної жандармериї. В'їзджаючого Монарха витало на улицях грімкими окликами більше як 100.000 народа.

О 7 год. вечером відбув ся в королївскій палатї ґалевий обід, підчас котрого король румуньский виголосив слїдуючий тоаст:

„В. Величество позволять менї, що виcкажу Вам нашу глубоку вдячність за ласкаву гостину, яку В. Вел. зволили нам зробити. Одушевленє, з яким столиця Румунії приняла В. Величество, знаходить однодушний відгомін в цїлім краю, котрий гордий з дружби, якою В. Величество єго почитають. Присутність В. Величества межи нами єсть правдивим сьвятом народним і підносить в бючий в очи спосіб вартість, яку В. Вел. приписуть молодому королївству на долїшнім Дунаю, котре будучність межи нашими державами уважає за забезпечену. Витаємо длятого гостину В. Величества яко подїю найбільшої ваги і маємо то найглубше бажанє, щоби Провидїнє дозволило В. Вел. ще довго і мирно панувати, не лиш для щастя Вашої могучої держави, але й для нас, котрі маємо для В. Вел. найвисше поважанє і подивляємо Вашу високу мудрість. З тими чувствами згідно з моїм народом підношу чашу на здоровлє В. Величества і здоровлє Єї Величества Цїсаревої і Королевої. Єго Вел. Цїсар Австриї і Король Угорщини най жиє!“

На то відповів Є. Вел. Цїсар Франц Йосиф слїдуючим тоастом:

„Дякую Вашому Величеству за любі слова, якими промовили до мене. Чую ся щасливим, що можу завірити Ваше Величество о моїй щирій і незмінній дружбі тут в осередку сего красного і богатого краю, котрий висока

---

79)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Конець).

— Памятаєте, капітане, добре ті слова, які ви написали? — питав Паґанель.

— Навіть дуже добре — відповів Генрик Ґрант — бо не було дня, щоби я собі не повтаряв слів, з котрими була звязана може одинока надія нашого ратунку.

— І які-ж то були слова, капітане? — спитав Ґленарван. — Скажіть нам, бо ми всї голову собі над тим ломили.

— З щирого серця скажу. Але знаєте, що аби лїпше забезпечити ся, вложив я до фляшки три документи, кождий в иншій мові. Котрий-же маю вам сказати?

— Чи они не всї однакові?

— Нї, між ними є маленька ріжниця.

— То просимо о француский — сказав Ґленарван — вода морска найменше — єго знищила і як раз той документ був головною основою до наших глядань.

— То я єго повторю, мильорде, дословно: „Дня 27 червня 1862 р. тримаштовий корабель *Британнія* з Ґлезґова, розбив ся о 1500 миль від Патаґонії на австральскій півкули. Несені до землї два моряки і Капітан Ґрант прибули до острова Табор“.

— Аґа! — відозвав ся Паґанель.

„Виставлені — говорив дальше Ґрант — на безнастанну нужду, кинули они ті документи під 153° довжини і 37° 11' ширини. Несїть їм поміч, бо згинуть“.

Коли капітан читаючи слова документу назвав свій остров „Табор“, зірвав ся Паґанель з місця — а коли скінчив, крикнув:

— Як, Табор? Але-ж той островець називає ся Мария Тереса!

— То правда, пане Паґанель, але то на картах анґлійских і нїмецких; однако на француских називає ся Табор.

В тій хвили сильний удар кулаком в карк зігнув Паґанеля в двоє. То майор забув до тої степени свою повагу.

— Ось і ґеоґраф! — крикнув Мек Небс з найбільшою погордою.

Але Паґанель анї не чув того удару — бо чим-же він був в порівнаню з єго ґеоґрафічною неудачию?

Він, як ми то вже перше бачили, толкував документ на всякі лади, був чим раз близше єго правдивого значіня, лише одно слово abor змилило єго. Анї на гадку не прийшло єму, щоби то був остров Табор. І тяжко було прийти на се, коли всї карти на яхтї були анґлїйскі і они називали остров Мария Тереса.

— А однако я не повинен був забути тої подвійної назви острова — говорив з розпукою Паґанель вириваючи собі волосе. — То страшна похибка з моєї сторони, негідна секретаря ґеоґрафічного товариства! Я пропащий!

— Але, пане Паґанель — втихомирювала єго леді Єлена — не побивайтесь так дуже.

— Нї, панї, нї! Я осел!

— Але осел учений — потїшав майор з насьмішкою.

Скінчила ся гостина і наші подорожні повернули з капітаном Ґрантом на корабель. Ґленарван хотів від'їхати того самого дня, отже велїв відвезти на остров кватирмайстра. Приведено Ертона на поклад і він стрітив ся з Генриком Ґрантом.

— То я — сказав до него капітан.

— Бачу — відповів Ертон без найменшого зачудованя. — Тїшу ся, що вас бачу в здоровлю.

— Здасть ся Ертоне, що я зле зробив полишаючи вас тодї в Австралії.

— Здасть ся, капітане.

— Тепер будете на моїм місци на тім безлюднім острові. Нехай Господь зведе вас на праву дорогу.

— Амінь! — відповів Ертон спокійним голосом.

Ґленарван промовив також до кватирмайстра.

— То ви, Ертоне, все хочете остати на тім острові?

— Так, мильорде.

— Послухайте-ж моїх послїдних слів. Будете тут далеко від кождої иншої землї, не

мудрість Вашого Величества звела на дорогу поступу, а котрого значіне межи державами европейскими есть забезпечене. Пю на здоровле Вашого Величества і на здоровле Королевої та королївскої родини“.

Обід ґалевий скінчив ся аж около десятої години. За той час було цїле місто величаво ілюміноване а о 9 год. відбув ся ще великий войсковий цапфенштрайх і похід зі смолисками.

Ревія.

На другий день, 29 вересня, о 8 год. 15 мін., поїхали оба Монархи, королева Єлисавета з своїми дамами двірскими і вся дружина до палати Котрочені, резиденциї наслїдника престола. Тимчасом на поли маневрів уставило ся девять полків пїхоти, полк женїйний, полк крілостної артилериї, три полки червоних гузарів, три полки кавалериї, баталїон стрільців, шкадрона тренів і віддїл кінної жандармериї, разом 36.000 мужа. Рівно-ж вирушила туди букарештеньска добірна інтелїґенция більше як 1000 повозами і величезна маса народа, котрої число подають на більше як 150.000. Перший з'явив ся на поли маневрів наслїдник престола і обняв команду свого полка червоних гузарів. Опісля над'їхав сам король, котрий яко начальний вожд армії обняв команду. Наконець явив ся Є. Вел. Цїсар і станув по серединї поля маневрів і розпочала ся дефіляда. Ряди войска тягнули ся два кільометри далеко і дефіляда відбула ся як найкрасше без найменшої пригоди. Серед ентузиястичних окликів вернули Монархи назад до Котрочені, де відбуло ся снїдане.

О 1 год. їздив Цїсар з королем, королевою і наслїдником престола до Хітилї, щоби тут оглянути укріпленя і вправи в стріляню. Опісля поїхав Цїсар з цїлим двором румуньским до Сінаї.

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів предложив мінїстер фінансів буджет державний на 1897 р. і дав до него поясненя. Опісля говорив пос. Герольд о кривдах ческого народу а пос. Рус відгрожував ся опозициєю лївициї. Перґемт обговорював положенє Німцїв в Чехах. Сей посол як і пос. Герольд поставили пильні внесеня в ческо-нїмецкій справі. Президент мінїстрів ґр. Баденї признав, що оба народи в Чехах повинні бути рівно управнені, але скоро справа рівноуправненя доводить до бунтованя одних против других, то правительство мусить допильнувати ладу і порядку. — Слїдуюче засїданє відбуде ся 10 с. м.

До Льондону наспіла вість з Петербурга, що правительство росийске єсть вповнї приготовлене на той случай, коли-б потребувало боронити своїх інтересів на Всходї. На случай коли-б хтось хотів нарушити умову, котра забезпечує Туреччинї ненарушимість, фльота росийска спільно з францускою замкнули би Босфор.

Новинки.

Львів дня 2 жовтня 1896.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав львівскому аптикареви, віцепрезидентови палати промисловоі і торговельної у Львові Як. Пінесови в признаню єго заслуженої працї кавалерский хрест ордеру Франц Йосифа.

— **Іменованя.** П. Мінїстер просьвіти іменував членами комісиї іспитової у Львові для учителів шкіл народних Йос. Ноґая, професора V-ої ґімназиї у Львові і Фр. Конарского дїйстного учителя академичної ґімназиї у Львові. — Президент висшого суду краєвого у Львові іменував: рахункового офіцияла Мар. Махницкого ревідентом рахунковим, асистента рахункового Кар. Крамаржевского офіциялом рахунковим, практиканта рахункового Ів. Чайковского асистентом і слухателя прав Болесл. Кроковского практикантом рахунковим при рахунковім департаментї ц. к. висшого суду краєвого у Львові. — Др. Ксав. Фіріх іменований звичайним професором цивільного права в краківскім унїверситетї. — Лїкарем міским у Львові іменувала рада міста дра Вікт. Леґежиньского.

— **Ц. к. радник Двора** директор почт і телєграфів Ал. Сеферович повернув з відпустки і обійнив урядоване.

— **Ц. к. Намістництво** надало презенту на опорожнену римо-кат. парохію сьв. Анни у Львові о. Андр. Свистерскому, дотеперішному пароховн в Бродах.

— **З кругів нотарияльних.** П. Клим Розлуцкий, нотарияльний кандидат у Львові, іменований субститутом померлого нотаря дра К. Ленартовича в Камінцї струмиловій.

— **Руских більшеклясових шкіл народних є на Буковинї:** В кіцманьскім повітї: в самім Кіцмани 6 кляеова хлопяча школа і 4-клясова дївоча. Мішані 4-клясові рускі школи (хлопячі і дївочі разом) є в тім повітї у Веренчанцї, Заставнї і Валяві, а 3-клясові в Дорошівцях і Юрківцях. Шкіл 2 клясових руских єсть там 21. — В серетскім повітї є 4-клясова школа мішана в Глибоції і одна 2-клясова. — В Чернівцях о 4-клясову руску школу Русини старають ся, але доси безуспішно; в черновецкім повітї 4-кл. мішані школи є в Раранчи і в Топорівцях; 3-клятові в Мамаївцях нових і старих і в Чорнавції: 2-клясових шкіл є 10. — В сучавскім повітї 2-клясові школи є в Гатнї, в Іпотештах. — В сторожинецкім повітї 4-клясові мішані школи рускі є в Костинцях, Драчинцях і Станівцях долїшних: 3-клясова в Бобівцях і три школи 2-кл.— У вижницкім повітї в Банилові рускім є 4-клясова чисто руска мішана школа; у Вашківцях над Черемошем хлопяча руско-нїмецка і дївоча руско-нїмецка; 3-клясові мішані в Берґометї над Серетом, в Іспасї і Лукавци і пять 2-клясових шкіл. — В Радівцях є одна 2-кл. школа руска. — Счисливши ті більшеклясові рускі школи на Буковинї разом виходить, що там є одна 6-клясова хлопяча школа, дві 4-кл. дївочі (одна руска і одна руско-нїмецка), одна 4-клясова хлопяча (руско-нїмецка), десять мішаних 4-клясових, девять 3-клясових і сорок і одна 2-клясових, разом 64 більшеклясових шкіл.

— **Огонь.** Вчера около 11-ої години перед полуднем вибух у Львові огонь при ул. Пекарскій в мешканю столяря Пельчарского. Дім згорів, але огонь не розширив ся на сусїдні будинки завдяки ратункови міскої сторожі пожарної.

— **Великий процес** розпочав ся дня 29-го вересня перед станиславівским судом присяжних. Було обжалованих 80 міщан з Галича о публичне насильство, бо на пасовиску, де рада громадска велїла повбивати палї, аби часть єго виарендувати, ті міщани палї повитягали і порубали, а відтак пізнїйше прогнали з пасовиска орачів, висланих там радою громадскою. Розправа тревала коротко, бо всї признали ся до вини. Тому трибунал засудив 70 міщан на кару арешту від 3 днів до 5 тижднів, а 10 увільнив.

— **Крадіж ґалянтерийних товарів** викрито в Кракові на шкоду купцїв Фенца і братів Білевских цїлком случайно. До склепу Куркевича в Малім ринку прийшов Леон Шульц, маляр релїґійних образів і оглядав там мальований на порцелянї образок вартости 4 зр. Той образок по єго відходї пропав, бо Шульц єго не купив і тому Куркевич повідомив о тім полїцию. Коли полїция зробила ревізию в мешканю Шульца, найшла там цїлий маґазин крадених товарів, ріжних рамок, альбомів, скринок, статуй і т. ин. Украдений в склепі Куркевича образок був там також. Переведене слїдство викрило, що Шульц стояв в зносинах з торговельними помічниками, видаленими за крадїж з ґалянтерийних склепів і всїх їх арештовано.

будете мати нїяких зносин з людьми. Чудеса рідко лучають ся, отже не втечете з того острова, на котрий вас *Дункан* привіз. Будете там і лише Господь, що читає в людских серцях, буде вас бачити; але про вас не забудуть, не погибнете в незнанім місци, як то було з капітаном Ґрантом. Хоч ви й не варті, аби люди памятали о вас, то мимо того они вас не забудуть. Я знаю, що будете тут і де вас шукати. Не забуду о тім Ертоне.

— Дякую Вашій Милости — відповів Ертон щиро.

Така була послїдна розмова з Ертоном. Лодка ждала, кватирмайстер вскочив в неї.

Джон велїв був вже перед тим перевезти на остров кілька скринь з поживою, одежию, знарядами, оружием і припасом пороху та олова. Ертон міг в працї відродитись. Нїчого не бракувало єму, навіть книжок — а між ними була й біблія, котру Анґлїйцї так почитають.

Коли надійшла хвиля розлуки зібрали ся подорожні і цїла осада на помості. Не одно серце стискало ся. Мариа Ґрант і леді Єлена не могли укрити свого зворушеня.

— Чи так конче мусить бути? — питала леді Єлена мужа. — Чи того нещастного мусимо тут покинути?

— Так мусить бути Єлено — відповів Ґленарван. — То буде єго покута?

Лодка відплила під проводом Джона. Ертон випростований і холодний здоймив капелюх і поважно пращав оставших на кораблі. Ґленарван відкрив голову, то само зробили всї инші. Лодка віплила тихо, нїхто не відізвав ся.

Коли човно приплило до острова, вискочив Ертон на берег, а човно відплило. Була четверта пополудни. З покладу видко було кватирмайстра як стояв зі схрещеними руками на грудях і глядів непорушно на корабель.

— Маємо їхати? — спитав Джон Ґленарвана.

— Ідьмо — відповів льорд коротко і відвернув ся, щоби не виявляти свого зворушеня.

— Пускай пару! — крикнув Джон на машинїста.

Пара засвистала, шріба порушила ся і о осьмій вечером потонули в пітьмі послїдні вершки острова Табор.

XIII.

Послїдне розсїянє Паґанеля.

Одинайцять днів по виїздї з острова Табор, дня 18 марта, був вже *Дункан* при берегах Америки, а на другий день станув в заливі Талькагуано, де був перед пятьма місяцями, заки пустив ся в дорогу довкола землї.

З тих, що брали участь в тій виправі, не погиб нї один помимо всїх трудів і невигід; витревало перебули всьо і тепер вертали зі своїм начальником до старої Шкотиї.

Заосмотрений в нові припаси *Дункан* поплив вздовж берегів Патаґонїї, об'їхав пригірок Горн і пустив ся півперек Атлянтийского океана. Подорож відбула ся без найменшої пригоди. Яхт нїс цїлий набір щастя; вже тепер навіть чувства Джона і Мариї були всїм відомі.

Але була ще одна річ не розслїджена, що дуже цїкавила майора. Чому той Паґанель так обвивав ся своїм одїнем, чому так закривав ся хусткою аж по уха? Майора кортїло незвичайно розвідати ту тайну ґеоґрафа. Але нї питаня, нї натяки, нї підозріня єго не помогли нїчого. Паґанель не розпняв ся нї разу — навіть тодї нї, коли всьо на кораблі топило ся від горяча в часї подорожи через рівник.

— Той Паґанель такий розсїяний, що єму здає ся, немов би був тепер на Шпіцберґенї — говорив майор заєдно, коли побачив ґеоґрафа, як той обвивав ся хусткою як серед найострійших морозів.

Вкінци дня 9 мая, пятьдесять три днї по виїздї з Талькагуано, побачив Джон сьвітла на пригірку Клїр. *Дункан* в'їхав в канал сьв. Григория, перебіг Ірляндске море і вплив 10 мая до заливу Кляйд. О одинайцятій годинї станув в Думбартон, а о другій по полудни вступали подорожні до заливу Малькольм серед радістних окликів тамошних мешканців.

Видко так вже було призначене, що Генрик Грант і єго два товариші будуть виратовані, що Джон повінчає ся з Мариєю в стариннїй катедрі Сен Мунґо, в котрій перед десятьма місяцями преподобний Пекстон молив ся за поводженє виправи і спасенє вітця, а тепер благословив єго дочцї і хороброму Джонови, котрий з такою ревностию глядав капітана Ґранта. Було видко записане в книзї призначеня, що Роберт Ґрант стане моряком, як єго отець і шурин та що разом з ними буде старати ся перевести великі наміри свого вітця під опікою льорда Ґленарвана.

Чи й то було записане, що Паґанель не умре паробком? — Імовірно.

Геройскі дїла нашого ґеоґрафа прославили єго імя, а єго розсїяність була темою розмов

В мешканю Шульца найдено крадених товарів на 1000 зр., а у другого его спільника на 600 зр. Шульц утік; бо коли поліциянт відвів его до суду, лишив злодія самого на коридорі, а сам пішов глядати якого дозорця вязничного. Очевидно, що злодій скористав з доброї нагоди і не ждав на поворот поліциянта. Тепер глядають за збіглим Шульцом.

— **Утратив ніс** в незвичайний спосіб один ремісник в Берлині. Він мав нежит і зайшов до голяря, щоби обголити ся. Коли голяр голив его, ремісник чихнув і ударив носом до вістря бритви так нещасливо, що ніс відрізаний відпав.

— **Все навиворіт.** Богато є таких звичаїв, де Араби і Турки якраз противно роблять від того, що ми. Они обстригають цілком при тілі голову, а бороди зовсім ні, ми противно. У нас зняти шапку перед кимсь — се значить честь віддати, а у них се знак зневаги. Входячи до мошеї (божниці), щоби Богу честь віддати, они не знимають накриви голови, а роззувають ся, а ми якраз противно. Они всідають на коня з правого, ми з лівого боку. При столі віддають честь гостям набираючи собі першим страви, ми собі берем на послід. Коли нас хто спитає, чи здорова жінка, то се уважаєм на чемність і уважливість, у орієнталів се зневага. Їх жалобний стрій білий, наш чорний. У всхідних народів носять мужчини широкі спідниці, а жінки штани. Ми миєм руки, саджаючи їх в воду; они зливаючи руки водою.

— **Електричне сьвітло** відкрили 1809 р., а ще 1879 р. високоучені і фахові люди видавали про него такий суд, що воно „буде гарною забавкою“, а ніколи не буде з него практичного пожитку. Тепер — 20 літ пізнійше — вже понад 200 міст осьвітлені тим сьвітлом, а крім того склепів і мешкань без числа!

— **150 миль за годину.** Здає ся, що ціле урядженє зелізниць стоїть перед великою зміною. Зелізничий інжинер Бер винайшов именно нову систему для зелізниць, після котрої поїзди можуть за годину відповідно до терену переїхати 90 до 100 миль. Після сеї системи збудовані вже дві малі зелізниці, одна в Ірляндиї, а друга у Франциї, кожда на 10 миль довга. Поїзд переїзджає з одного кінця до другого за 4 до 5 мінут. Сей успіх так дуже подобав ся Бельгійцям, що они рішили і в себе вибудовати таку зелізницю. Се тим лекше, що кошта будови богато менші, як при теперішних зелізницях. Поїзд збудований подібно як велосипеди. Его тягнуть дві разом сполучені одна коло другої машини, мов би два близнюки. Ваґони, котрі в середині ріжнять ся від теперішних дуже мало, також так само як машина сягають до половини шляху і сполучені з другим пів-ваґоном дахом. Кождий ваґон їде на двох колесах, що стоять один за другим. Шлях збудований у формі клина (ʌ) і тому власне мусить ся уживати пів-ваґонів по кождій стороні того шляху і їх дахом сполучити. Доси переїзджали поїзди в Америці найбільше одну милю за 32 секунди, значить, нова система змінила би рух дуже значно.

— **Міліони ідуть марно.** Один французский статистик обчислив, „кілько то слів і букв іде марно“. Французска і анґлійска мови дають найліпший предмет до таких обчислень, і як він се показує числами, іде річно дуже богато гроша марно „задля неощадности слів“. Французска мова має 13 проц. непотрібних букв. В тій мові появляє ся 6800 журналів, котрі задруковані річно 180.000 міліонами букв, так що 14.000 міліонів букв друкує ся там, не щоб вони були потрібні, але длятого, що французска правопись того вимагає. Він обчисляє отже, що в самій Франциї іде марно майно 8 міліонів марок на друкарске чорнило. — В анґлійскій мові появляє ся 17.000 журналів і вони ще більші ніж французскі. 12 проц. друкованих букв при вимові слів зовсім відпадає, а се марнотравство виносить річно (складанє і друк) 28 міліонів марок. Тоті непотрібні букви займають дуже богато паперу, а се коштує анґлійскі ґазети річно $60^1/_4$ міліона, а французскі $14^1/_4$ міліона марок. Страта часу на читанє непотрібних букв така велика, що гонорар за се виносить 18 міліонів марок. В цілости страта виносить річно для сих обох країв понад 130 міліонів марок. — Ми свого часу обрахували, що і у нас ъ і инші непотрібні букви в т. зв. етимологічній правописи займають кождий 12-ий аркуш друку.

— **Померла** Евгенія з Шкурганів Романовска, жена о. В. Романовского, сьвященика в Ярославі, дня 29-го вересня в 27-ім році житя, в Краснім коло Калуша.

Штука, наука і література.

— **„Дещо про луки, пасовиска і пашу“** написав Володимир Хлопецкий. Єсть се 196-та книжочка „Просьвіти“ з черги а 9-та в сім році і призначена за місяць жовтень. Сторін 50, ціна 12 кр.

Господарство, промисл і торговля.

— **Льокальна зелізниця Неполоковці - Вижниця.** Минувшого четверга почали ся під проводом правительственного радника Фекегого оглядини шляху для нової льокальної зелізниці з Неполоківців до Вижниці. Доси виказали ся лише дві перешкоди, а именно в Бобівцях і Вашківцях над Черемошом. В обох місцях треба було шлях змінити з огляду на приватні інтереси, в Бобівцях дуже незначно, а у Вашківцях трохи більше. Первістно мали у Вашківцях шлях будувати через середину тамошної торговиці. Так заступник громади як і дідич висказали свою обаву, що то значно спинить рух. Позаяк околиця Вашківців рівна, то зміна шляху не робить жадних трудностий і комісия згодила ся на ню, а предприємство вислало вже своїх технічних робітників, щоби розпочали наново роботи.

Торг збіжевий.

Львів дня 30 вересня: Пшениця 6·80 до 7·25 зр.; жито 5·75 до 6·—; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ячмінь пашний 5·— до 5·50; овес 5·50 до 5·75; ріпак 9·— до 9·50; горох 5·— до 8·—; вика —·— до ·—; насінє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 4·— до 4·50; гречка —·— до —·—; конюшина червона галицка 35·— до 40·—; шведска —·— до —·—; біла 30·— до 45·—; тимотка —·— до —·—; ганиж —·— до —·—; кукуруза стара —·— до —·—; нова 0·— до 0·—; хміль —·— до —·—.

Телеґрами.

Будапешт 2 жовтня. Є. Вел. Цісар приїхав з Румунії вчера о 2 годині. Офіцияльного принятя не було.

Відень 2 жовтня. Комісия войскова ухвалила без зміни контингент рекрутів на 1897 р. Ческі посли заявили, що позаяк ухваленє контингенту рекрутів єсть ознакою довіря до правительства а політичні відносини суть того рода, що годі їм мати довіре, то они не голосують. Міністер краєвої оборони сказав тогди, що ухваленє то єсть конечностию державною і він сеї справи не може уважати за якесь вотум довіря.

Прага 2 жовтня. В районі гірничім Дукс-Білїн страйкує 1400 робітників, а 2600 працює. В районі Осеґ-Брух домагають ся робітники громадно роботи. До Зештадль вислано пів баталїона войска для недопущеня розрухів.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Скольского і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Скольского лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділі і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 верссия в неділі і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в неділі і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

вищого шкотского товариства. Его видирали собі і не спосіб було увільнитись ему від кречностий, якими его обсипувано. Тоді то дуже мила трийцятьлітна панна, своячка майора, вправді трохи дивачна, але добра і ще дуже ладна, одушевила ся ориґінальностию ґеографа і жертвувала ему свою руку. Мала она й міліон посагу, але о тім ніхто не гадав.

Паґанелеви не була рівнодушна міс Арабеля, але не міг рішити ся і треба було, щоби майор вдав ся між ті два серця, немов для себе сотворені. Паґанелев-ж сказав, що то подруже повинно би бути послідним его розсїянем.

Ті слова збільшили ще клопіт Паґанеля, котрий, як правдиво незвичайний чоловік, не міг рішити ся на послідне слово.

— Чи вам не подобає ся міс Арабеля? — питав его заєдно майор.

— Ах, майоре, она чудесна — відповідав Паґанель — навіть надто хороша для мене і коли б я мав правду сказати, то волів би, щоби була менше красна, щоби мала хоч одну хибу.

— Не бійте ся — відповідав майор спокійно — найдете в ній хибу і не одну, бо й найліпша жінка має свої хиби. Отже що, рішились ви?

— Не сьмію рішати ся — говорив Паґанель.

— Але-ж мій друже, чого вагувати ся?

— Я не гідний міс Арабелї — відповідав ґеограф.

— Ось і маєш! — сказав майор.

— Кажу вам сущу правду, майоре.

— Але що то шкодить?

— Гадаєте?

— Певне; ви тим ще славнійший чоловік; то вас підносить, то робить вас як раз чоловіком, о якім гадає міс Арабеля.

Майор говорив з непохитною повагою, а Паґанель страшно непокоїв ся.

Прийшло до короткої розмови між майором і міс Арабелею.

Два тижні пізнійше обходжено славно в каплици замку Малькольм вінчанє молодят. Паґанель хоч був незапинав ся аж під шию, вигладав дуже добре, а міс Арабеля була прехорошою.

Тайна Паґанеля булаби може й потонула в незабутности, коли би майор не був сказав слівця Ґленарванови, Ґленарван жінці, а та знов Мариї. І так якось дійшло то всьо до міс Арабелі і вийшло на яву. Показало ся, що Маорісі за ті три дни, як Паґанель перебував між ними, утатуовали его і то від стіп до голови. На грудях вирізали ему птаха ківі з розпущеними крилами.

То була одинока річ, якої Паґанель не міг дарувати Новій Зеляндиї і тому також не вернув до Франциї, бо боял ся виставити себе і ґеографічне товариство на сьмішність.

Поворот льорда Ґленарвана з капітаном Ґрантом обходжено в цілій Шкотиї як народне сьвято і капітан став найбільше звістним чоловіком в краю. Его син став моряком і рішив заложити під опікою льорда Ґленарвана шкотску кольонію на Тихім океані.

Переложив *А. Б.*

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.